สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Conditions Problems and Guidelines for Budget Management of Large-Sized Schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

นฤมล ทองอินทร์[1] และ นิพนธ์ วรรณเวช[2]

Narumol Thong-in[1] and Nipon Wonnawed[2]

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Educational Administion Program, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: [1]narumolpukpik@gmail.com

Retrieved: July 30, 2025; **Revised:** August 19, 2025; **Accepted:** August 21, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูจำนวน 246 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสนทนากลุ่ม 8 คนที่คัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC= 1.00) และมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารบัญชี การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดทำและเสนอของบประมาณ และการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปน้อยคือ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน การจัดทำและเสนอของบประมาณ และการบริหารบัญชี

3. แนวทางการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ สรุปผลการดำเนินงาน และวางแผนเสนองบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน และประสานงานกับเขตพื้นที่ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณ 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดทำทะเบียนควบคุมเงินและวิเคราะห์ความจำเป็นของการใช้ทรัพยากร 5) ด้านการบริหารการเงิน พัฒนาความรู้เจ้าหน้าที่ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ 6) ด้านการบริหารบัญชี ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่บัญชี สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบ 7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ จัดทำทะเบียนควบคุม และตรวจสอบคุณลักษณะครุภัณฑ์

คำสำคัญ: สภาพและปัญหา; แนวทางการบริหารงานงบประมาณ; โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

Abstract

This study aimed to examine the current conditions, problems, and guidelines for budget management in large secondary schools under the Kanchanaburi Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 246 administrators and teachers selected through stratified random sampling, along with eight key informants purposively chosen for focus group discussions. The research instrument was a questionnaire with a content validity index (IOC= 1.00) and a reliability coefficient of 0.99. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that:

1. The overall and specific aspects of budget management were rated at a high level. The order of mean scores from highest to lowest was: budget allocation, accounting management, monitoring and evaluation with reporting, financial management, supplies and asset management, budget preparation and proposal, and resource mobilization and investment for education.

2. The problems of budget management were generally rated at a low level. The ranking from highest to lowest was: resource mobilization and investment, monitoring and evaluation with reporting, supplies and asset management, budget allocation, financial management, budget preparation and proposal, and accounting management.

3. The proposed guidelines for budget management were as follows: (1) Budget preparation and proposal develop information systems, summarize performance outcomes, and create budget plans, (2) Budget allocation encourage participation from communities, parents, teachers, and students, and coordinate with the educational service area office, (3) Monitoring, evaluation, and reporting appoint committees to oversee and monitor budget utilization, (4) Resource mobilization and investment maintain financial records and analyze the necessity of resource utilization, (5) Financial management emphasize accuracy of financial documentation and strengthen staff competencies, (6) Accounting management provide training for accounting staff, appoint audit committees, and recruit qualified personnel, (7) Supplies and asset management conduct procurement in compliance with regulations, maintain asset inventories, and verify equipment specifications.

Keywords: Conditions and Problems; Budget Management Guidelines; Large Secondary Schools

บทนำ

ประเทศไทยได้ประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจส่งผลให้การดำรงชีวิตของคนไทยตลอดจนการทำงานในส่วนภาครัฐและภาคเอกชนได้รับผลกระทบ ทำให้ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง แต่เนื่องจากทรัพยากรและงบประมาณของประเทศมีจำนวนจำกัด ส่วนราชการจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหารและการปฏิบัติเพื่อพลิกฟื้นปัญหาให้เป็นโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและคุณค่างานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม จากข้อมูลสำนักงบประมาณของรัฐสภา ปีงบประมาณ 2563-2565 ระบุว่ากระทรวงศึกษาธิการ ถือเป็นกระทรวงที่ได้รับเงินงบประมาณในการบริหารงานมากที่สุด รองจากกระทรวงมหาดไทยนั่นแสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญควรได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ดังนั้นการ

บริหารงบประมาณทางการศึกษาจึงมีความสำคัญมาก เพราะถือเป็นงบประมาณส่วนใหญ่ของประเทศที่จะต้องดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงบประมาณของรัฐสภา, 2565)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในบทบัญญัติมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปลงไปสู่คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ได้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลาย ในทางปฏิบัติ จึงมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกระจายอำนาจตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวซึ่งทำให้สถานศึกษา สามารถบริหารตนเองได้อย่างอิสระ แต่ก็เป็นภาระหนักของผู้บริหาร เพราะการกระจายอำนาจเป็นการกระจาย ทั้งความรับผิดชอบและภารกิจทั้งในด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารทั่วไปในการกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณให้สถานศึกษา ถือเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่ง ของผู้บริหาร จากที่ผ่านมาผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอำนาจในการบริหารงบประมาณเองเพราะกรมต้นสังกัดจะเป็นฝ่ายควบคุมและตัดสินใจรวมถึงบริหารจัดการงบประมาณเกือบทั้งหมด อาจมอบหมายให้โรงเรียนดำเนินการในส่วนงบประมาณค่าวัสดุ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ในปัจจุบันโรงเรียนมีบทบาทในการบริหารงบประมาณด้วยตนเองตามขอบเขตภารกิจงาน 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและ ผลการดำเนินงาน 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารงานการเงิน 6) ด้านการบริหารบัญชี 7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงบประมาณและหน่วยบริหารการเงิน ซึ่งลักษณะการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบันให้อำนาจสถานศึกษาสามารถกำหนดความต้องการและเสนอของบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษางบประมาณที่ได้รับจัดสรรอยู่ในรูปของเงินก้อนที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารตามกรอบงบประมาณที่ได้รับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) อีกทั้ง มีกฎหมายแพ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง หากมีการกระทำผิดระเบียบ จึงต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบถูกต้อง โดยปริมาณของงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับนั้นจะแปรผันตามสัดส่วน ขนาด และปริมาณงานในโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยกลุ่มงานนโยบายและแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีหน้าที่ในการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการหรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจากการดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ตามรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในปีงบประมาณ 2566 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดใหญ่ในสังกัด คือ กระบวนการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุเพื่อใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง บางรายการไม่ชัดเจน หรือไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้งาน เนื่องจากเป็นพัสดุที่มีคุณลักษณะเฉพาะและมีความซับซ้อน ประกอบกับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการไม่มั่นใจถึงความต้องการพัสดุหรือความสำเร็จของงานว่าจะตรงตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่จึงทำให้มีการแก้ไขรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหลายครั้ง ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ในขั้นตอนการจัดหา หรือต้องยกเลิกการจัดหาเพื่อดำเนินการใหม่ ส่งผลให้ได้รับครุภัณฑ์ล่าช้าไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ต้องการใช้งานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และทำให้ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละชุด ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในข้อมูลรายละเอียด เกี่ยวกับการปฏิบัติ

หน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด กลุ่มงานแต่ละกลุ่มเสนอความต้องการให้จัดหาพัสดุ แต่ไม่แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับพัสดุที่ต้องการใช้ทำให้เสียเวลา ในกรณีที่มีการส่งเรื่องไปจัดทำรายละเอียดใหม่ การจัดสรรงบประมาณบางรายการมีการจัดสรรในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ ทำให้การวางแผนการใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร การจัดซื้อจัดจ้างเกิดการกระจุกตัวในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินการได้และอาจจัดหาได้ไม่ทันตามกำหนดเวลา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2567)

การบริหารงบประมาณในโรงเรียนแต่ละแห่งนั้นมีกระบวนการที่ซับซ้อนต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านขนาดของโรงเรียน ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน หรือแม้กระทั้งความร่วมมือของบุคคลากรในโรงเรียน หากสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก การบริหารงบประมาณย่อมมีความยุ่งยากน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่มีบุคลากรจำนวนมากและมีงบประมาณ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ต้องบริหารมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาขนาดใหญ่มีวิธีการที่เป็นระบบและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการบริหารงานงบประมาณของตนเอง การที่จะดำเนินการต่าง ๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบของอำนาจ และหน้าที่ตามกฎหมายและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยได้กำหนดให้มีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ทั้งนี้การบริหารงบประมาณของโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนหรือไม่นั้นต้องอาศัยความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและความสามารถของบุคลากรฝ่ายงบประมาณนับเป็น ส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย (ชลพงษ์ ทองอุดม, 2564)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ว่ามีปัญหาในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด และมีแนวทางในการบริหารงานงบประมาณอย่างไร ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ให้มีประสิทธิภาพและ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นไป และให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

โดยมีขอบเขตการศึกษาตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณโดยพิจารณาจากความเหมาะสมและความสำคัญของโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดโครงสร้างวิสัยทัศนตัวชี้วัดและผลผลิตในสถานศึกษา และขอความเห็นชอบแผนงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สิริพร โยศรีธา (2564) กล่าวว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ หมายถึง สถานศึกษาประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ และขอตั้งงบประมาณโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานในการคิดคำนวณคาใช่จ่ายที่เป็นต้นทุนของแผนงาน/โครงการที่ต้องการดำเนินการ โดยพิจารณาการจ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณซึ่งอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายทางการศึกษาของสถานศึกษา ตุลยภาค ตยาสัย และพัชรีวรรณ กิจมี (2561) กล่าวว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานในการคิดคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนของแผนงาน/โครงการที่ต้องการดำเนินการต้นทุนต่อหน่วยการผลิตจึงเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียนตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อม โรงเรียนควรจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และบันทึกผลความคุ้มค่าขอขต้นทุนผลผลิต

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน หมายถึง การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายวางแผนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานศึกษาระยะเวลาที่กำหนด ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวของอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการรายงานผลการใช้เงินงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดรัณภพ เย็นวัฒนา (2562) กล่าวว่า ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน หมายถึง ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในการดำเนินงาน การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การประเมินผลการใช้เงิน การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานการใช้เงิน โดยคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน และกระบวนการ ดังนี้ 1) ต้องมีการประชุมทุกสิ้นเดือนเพื่อให้มีการควบคุมติดตามให้เป็นปัจจุบัน 2) ต้องมีการจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามการใช้เงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ 3) คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งต้องมีการตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณในทุก ๆ สิ้นเดือนและต้องมีการรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การประสานและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นระบบ โดยให้องค์กรที่เกี่ยวข้องของชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อสร้างโอกาสและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเท่าเทียมกันทางการศึกษา โดยการจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการศึกษา ทะเบียนคุมการใช้ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลอย่างมีประสิทธิภาพ ทินกร พูลพุฒ และชฎาณัฐธนพร สบายใจ (2565) กล่าวว่าการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง จัดหาทรัพยากร และระดมทรัพยากรรวมทั้งจัดหารายได้และผลประโยชน์ และจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งใช้ทรัพยากรที่ได้มาอยู่อย่างคุ้มค่าและมีคุณภาพ และกระบวนการ ดังนี้ 1) ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงเพื่อขอความร่วมมือ 2) ต้องมีการวางแผนและวางระบบการใช้ทรัพยากรที่ได้รับจากการบริจาคหรือจากการระดมทรัพยากรไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ 3) ต้องมีการพิจารณาแผนงานและโครงการตามความเร่งด่วน

5. ด้านการบริหารการเงิน หมายถึง การกำกับ ควบคุมดูแลให้คำแนะนำในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การตรวจสอบ และการรายงานทางการเงินให้ถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนดอย่างถูกต้อง ฐิติพงษ

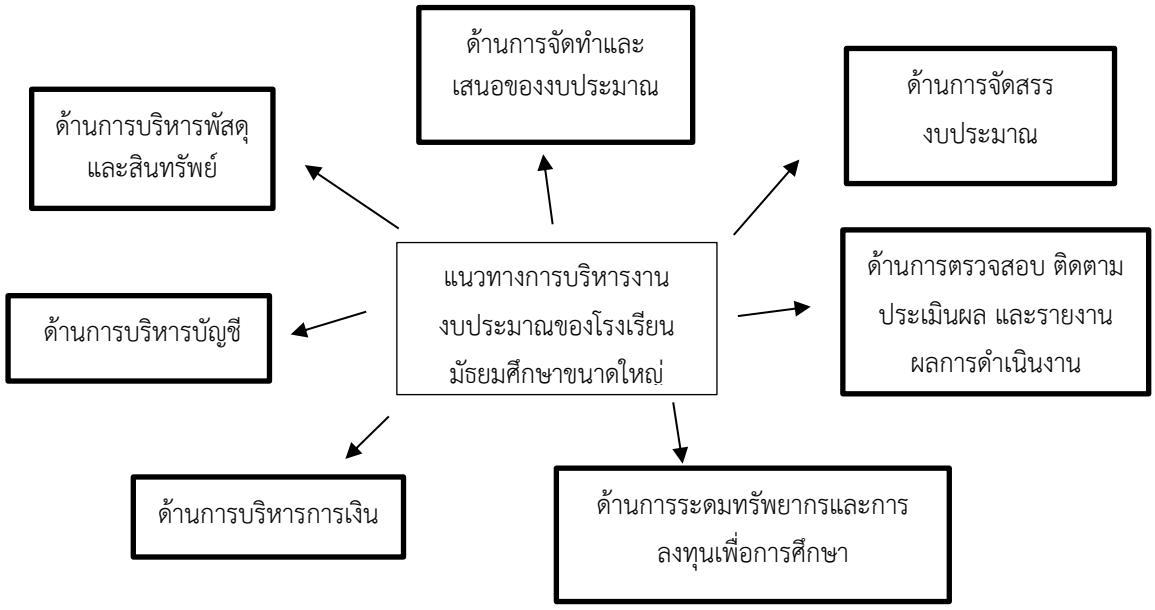
ชวยไธสง และชยากานต์ เรืองสุวรรณ (2566) กล่าวด้านการบริหารการเงิน มี แนวทาง คือ 1) สงเสริมและพัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี 2) การปฏิบัติตามระเบียบการบริหารการเงินและบัญชี 2) การจัดทำแผนการปฏิบัติงานการบริหารการเงินและบัญชี

6. ด้านการบริหารบัญชี หมายถึง การจัดทำเอกสารและบัญชีการรายงานทางการเงินและการใช้จ่ายเงินและตรวจสอบ บัญชีที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนด โดยคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ มัทนียา เพ็ชรนอก (2563) กล่าวว่า ด้านการบริหารบัญชี หมายถึง การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ จัดหาพัสดุ ควบคุม ดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุตรวจสอบการรับและจ่ายพัสดุและใช้พัสดุและสินทรัพย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ชลพงษ์ ทองอุดม (2564) กล่าวว่า ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง การจัดทำข้อมูลทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษาที่เป็นครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างและผลประโยชน์ของทรัพย์สิน การดำเนินการจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปแบบหรือคุณลักษณะเฉพาะ การจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมดูแลรักษาและการจำหน่ายพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการให้ดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษร ตรงตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผมผสาน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 636 คน จากสถานศึกษา จำนวน 12 แห่ง ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 246 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามพื้นที่การจัดการศึกษา สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ตอนที่ 2 คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วย 7 ด้าน ประเด็นคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน เป็นการพูดคุยโต้ตอบในรูปแบบการสนทนากลุ่มที่จะแสดงทัศนะสะท้อนถึงแนวทางการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีประกอบด้วย 7 ด้าน ส่วนการนำข้อมูลในเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ค่าของความเที่ยงตรงของเนื้อหา ซึ่งคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 ได้จำนวน 40 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค เท่ากับ 0.99

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า

ตารางที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวม

การบริหารงานงบประมาณ	สภาพ			ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	4.29	0.63	มาก	1.65	0.68	น้อย
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ	4.38	0.65	มาก	1.69	0.69	น้อย
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน	4.32	0.64	มาก	1.74	0.75	น้อย
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.26	0.67	มาก	1.74	0.73	น้อย
5. ด้านการบริหารการเงิน	4.32	0.68	มาก	1.68	0.68	น้อย
6. ด้านการบริหารบัญชี	4.34	0.71	มาก	1.64	0.67	น้อย

การบริหารงานงบประมาณ	สภาพ			ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	4.31	0.66	มาก	1.72	0.75	น้อย
รวมเฉลี่ย	**4.32**	**0.64**	**มาก**	**1.70**	**0.68**	**น้อย**

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X}$=4.38) รองลงมาคือ ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X}$=4.34) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$=4.32, S.D.=0.64) ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X}$=4.32, S.D.=0.68) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X}$=4.31) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ($\bar{X}$=4.29) และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$=4.26) ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$=1.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$=1.74, S.D.=0.73) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$=1.74, S.D.=0.75) รองลงมาคือ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ($\bar{X}$=1.72) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X}$=1.69) ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X}$=1.68) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ($\bar{X}$=1.65) และด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X}$=1.64) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และการจัดสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ซึ่งมีแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศและสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำเสนอของบประมาณในปีถัดไป

1.2 ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนหรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อจัดทำแผนวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอของประมาณ

1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยศึกษาจากเอกสารคู่มือหรือเข้ารับการอบรมจากต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีมีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษากาญจนบุรี

2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณอย่างละเอียด โดยระบุการวางโครงการ การใช้งบประมาณ ทั้งเงินงบประมาณและเงินภายนอกงบประมาณ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการอย่างละเอียด

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา ร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบโครงการที่เบิกจ่ายงบประมาณอย่างละเอียด

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเอาใจใส่ดูแลงานงบประมาณ โดยร่วมจัดทำแผนการตรวจสอบ

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 จัดทำทะเบียนคุมเก็บรักษาเงิน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน

4.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรและกำหนดแนวทางการจัดหาแหล่งทุน

5. ด้านการบริหารการเงิน มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเอกสารทางการเงิน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

5.2 ให้ความรู้แก่บุคลากรพางการเงินของสถานศึกษา ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

6. ด้านการบริหารบัญชี มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

6.1 ควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่บัญชีที่ปฏิบัติงานด้านการนอย่างละเอียด

6.2 ควรมีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการบัญชีมาปฏิบัติงานบัญชีหรือผู้ที่จบทางบัญชีเข้ามาทำงาน

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับเอกสารด้านบัญชี และควรจัดหาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบบัญชีเป็นประจำทุกเดือน

7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีแนวทางและข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การเอาใจใส่การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ โดยดำเนินการตรวจสอบตามขั้นตอนตามหน่วยงานต้นสังกัด

7.2 ควรให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ ให้มีผู้รับผิดชอบพัสดุ และจัดทำทะเบียนคุมคุมทรัพย์สินและตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ขั้นตอนวิธีการจัดทำแผนของบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารงบประมาณด้านวางแผนงบประมาณ โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการควบคุมการใช้งบประมาณได้เป็นที่น่าพอใจซึ่งอันเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการวางแผนงบประมาณว่าเป็นการสร้างระบบที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าทรัพยากรที่จัดสรรให้กับกิจกรรมที่สำคัญ มีความครอบคลุมและครบถ้วน เพราะการวางแผน คือ กระบวนการในการคิดล่วงหน้า เพื่อควบคุมการกระทำหรือการดำเนินงานให้เป็นไปตามสิ่งต่าง ๆ ที่คิดไว้ ดังที่พรทิพย์ ศิริกุลธรรม (2563) กล่าวว่าการบริหารงบประมาณว่าเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องมีการวางแผนที่รอบคอบและมีการติดตามผลการใช้จ่าย เพื่อให้มั่นใจว่างบประมาณถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์กร จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของดรัณภพ เย็นวัฒนาม (2562) ศึกษางานวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลพงษ์ ทองอุดม (2564) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีระบบบริหารจัดการที่ดีอยู่แล้ว แต่ยังคงมีอุปสรรคบางประการที่ส่งผลให้เกิดปัญหาเล็กน้อย ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดด้านระเบียบราชการและขั้นตอนการเบิกจ่ายระบบราชการที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัดอาจทำให้การใช้งบประมาณไม่คล่องตัว ภาระงานของบุคลากรแม้จะมีศักยภาพ แต่บุคลากรในโรงเรียนอาจมีภาระหน้าที่หลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลามากพอในการวางแผนและติดตามผลการใช้งบประมาณอย่างเต็มที่ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือแนวทางจากส่วนกลาง การที่แนวทางการใช้จ่ายงบประมาณมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง อาจทำให้โรงเรียนต้องปรับตัวและส่งผลให้บางช่วงเวลาขาดความต่อเนื่อง ดังที่พรทิพย์ ศิริกุลธรรม (2563) กล่าวว่าการบริหารงบประมาณว่าเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องมีการวางแผนที่รอบคอบและมีการติดตามผลการใช้จ่ายเพื่อให้มั่นใจว่างบประมาณถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์กร จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของดรัณภพ เย็นวัฒนาม (2562) ศึกษางานวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน ปัญหาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา บีชัยฮะ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีระดับปัญหาอยู่ระดับน้อยทุกด้าน

3. แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อภิปรายผลการวิจัยแต่ละด้าน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศและสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำเสนอของบประมาณในปีถัดไป ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนหรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อจัดทำแผนวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอของประมาณ และส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยศึกษาจากเอกสารคู่มือหรือเข้ารับการอบรมจากต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงศ์ คงสว่าง (2564) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำแผนและคำขอตั้งงบประมาณมีแนวทาง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศและสรุปผลการดำเนินงาน ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่นครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนหรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ

3.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีแนวทางดังนี้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานกับสำนักงานเขต

พื้นที่การมัธยมศึกษากาญจนบุรี และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณอย่างละเอียด โดยระบุการวางโครงการ การใช้งบประมาณ ทั้งเงินงบประมาณและเงินภายนอกงบประมาณ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการอย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา บีชัยฮะ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ชุมชน ครู หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรควบคุมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณอย่างละเอียด

3.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน มีแนวทางดังนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา ร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบโครงการที่เบิกจ่ายงบประมาณอย่างละเอียด และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเอาใจใส่ดูแลงานงบประมาณ โดยร่วมจัดทำแผนการตรวจสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติพงษ ชวยไธสง และชยากานตเรืองสุวรรณ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล แนวทาง คือ 1) การตรวจสอบติดตามและประเมินผลการบริหารงบประมาณโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายใน 2) รายงานการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใชงบประมาณ

3.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีแนวทางดังนี้ จัดทำทะเบียนคุมเก็บรักษาเงิน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรและกำหนดแนวทางการจัดหาแหล่งทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติพงษ ชวยไธสง และชยากานตเรืองสุวรรณ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน 2) การใชประโยชนจากการระดมทรัพยากรตามวัตถุประสงค์

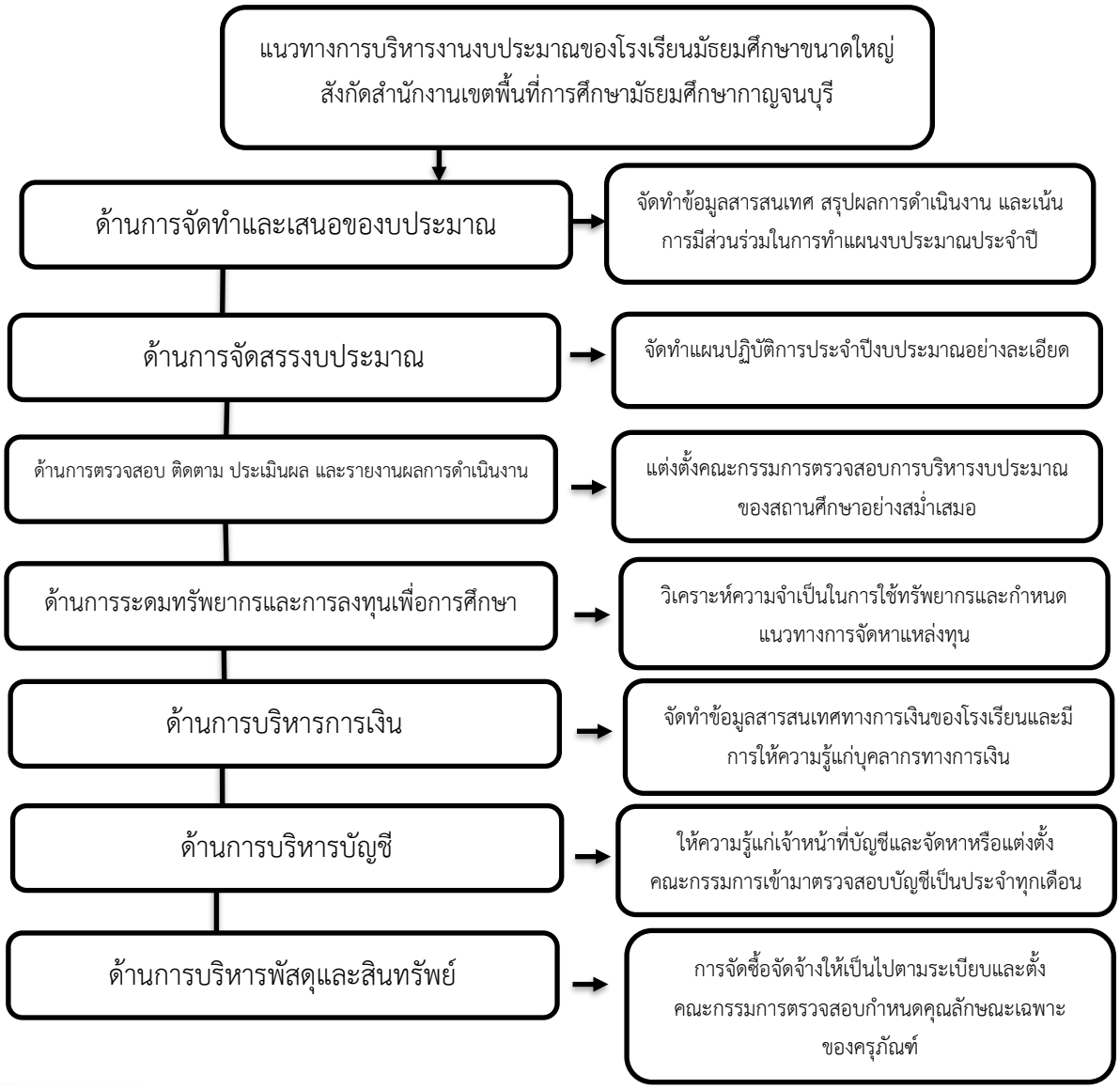
3.5 ด้านการบริหารการเงิน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเอกสารทางการเงิน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและมีการให้ความรู้แก่บุคลากรทางการเงินของสถานศึกษา ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา บีชัยฮะ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าด้านการบริหารการเงิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเอกสารทางการเงินโดยมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการเงินของสถานศึกษาได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาในด้านการบริหารการเงิน

3.6 ด้านการบริหารบัญชี มีแนวทางดังนี้ ควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่บัญชีที่ปฏิบัติงานด้านการเงินอย่างละเอียด มีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการบัญชีมาปฏิบัติงานบัญชีหรือผู้ที่จบทางบัญชีเข้ามาทำงาน และผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับเอกสารด้านบัญชี และควรจัดหาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบบัญชีเป็นประจำทุกเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของดรัณภพ เย็นวัฒนาม (2562) ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำบัญชีการเงิน มีการส่งเสริมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่บัญชีที่ปฏิบัติงานด้านการเงินอย่างละเอียด การจัดทำบัญชีการเงินควรมีความชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

3.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การเอาใจใส่การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ โดยดำเนินการตรวจสอบตามขั้นตอนตามหน่วยงานต้นสังกัด และควรให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ ให้มีผู้รับผิดชอบพัสดุ และจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินและตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงศ์ คงสว่าง (2564) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีแนวทาง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และครูในสถานศึกษา และให้มีผู้รับผิดชอบพัสดุ และจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินและตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษาในการส่งเสริมแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

สรุป

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารบัญชี ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการบริหารบัญชี

3. แนวบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศและสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำเสนอของบประมาณในปีถัดไป ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนหรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อจัดทำแผนวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอของประมาณ และส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยศึกษาจากเอกสารคู่มือหรือเข้ารับการอบรมจากต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีแนวทางดังนี้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษากาญจนบุรี และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณอย่างละเอียด โดยระบุการวางโครงการ การใช้งบประมาณ ทั้งเงินงบประมาณและเงินภายนอกงบประมาณ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการอย่างละเอียด ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน มีแนวทางดังนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา ร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบโครงการที่เบิกจ่ายงบประมาณอย่างละเอียด และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเอาใจใส่ดูแลงานงบประมาณ โดยร่วมจัดทำแผนการตรวจสอบ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีแนวทางดังนี้ จัดทำทะเบียนคุมเก็บรักษาเงิน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรและกำหนดแนวทางการจัดหาแหล่งทุน ด้านการบริหารการเงิน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเอกสารทางการเงิน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและมีการให้ความรู้แก่บุคลากรทางการเงินของสถานศึกษา ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการบริหารบัญชี มีแนวทางดังนี้ ควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่บัญชีที่ปฏิบัติงานด้านการเงินอย่างละเอียด มีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการบัญชีมาปฏิบัติงานบัญชีหรือผู้ที่จบทางบัญชีเข้ามาทำงาน และผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับเอกสารด้านบัญชี และควรจัดหาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเข้ามาตรวจสอบบัญชีเป็นประจำทุกเดือน ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การเอาใจใส่การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ โดยดำเนินการตรวจสอบตาม

ขั้นตอนตามหน่วยงานต้นสังกัด และควรให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ ให้มีผู้รับผิดชอบพัสดุ และจัดทำทะเบียนคุมคุมทรัพย์สินและตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนกองทุนกู้ยืมและทุนการศึกษาจากชุมชนและผู้สนับสนุนการศึกษาภายนอกสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอก

1.3 สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องและชุมชน เพื่อสร้างโอกาสส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรมีการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550ก). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.

กาญจนา บีชัยฮะ. (2560). *แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1* (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ชลพงษ์ ทองอุดม. (2564). *แนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ฐิติพงษ์ ช่วยไธสง และ ชยากานต์ เรืองสุวรรณ. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. *วารสารวิชาการรัตนบุศย, 5*(2), 258–271.

ดรัณภพ เย็นวัฒนา. (2562). *สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ตุลยภาค ตุยาสัย และ พัชรีวรรณ กิจมี. (2558). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา: แนวทางสำหรับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 12*(1), 98–112.

ทินกร พูลพุฒ และชฎาณัฐธนพร สบายใจ. (2565). แนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา, 19*(37), 106-117.

ปฐมพร คงสว่าง. (2564). *แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1* (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

มัทนียา เพ็ชรนอก. (2563). *การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านงานงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงบประมาณ. (2565). *เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565.* กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณปลัดนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567.* สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2567, จาก http://sesaok.go.th/ita/index.php/9-3/2022-07-06-05-18-02/o24

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.